

OLLI-GRENEN AV SLÄKTEN POIKA I TURTOLA

av Erik Johansson Kuoksu

(Något inkomplett. Uppdaterad 9 april 2002)

Släkten Poika fanns i Turtola redan vid 1500-talets början. Henrik Nilsson var antagligen född omkring år 1500, och han omnämns första gången i skattelängden för Västerbotten 1539. År 1549 bötade han för olovligt fiske i Lappmarken. Henrik Nilssons söner Erik och Henrik omnämns båda som birkarlar. Henrik Henrikssons son Henrik blev landsknekt under 30-åriga kriget, steg i graderna och blev officer, varvid han antog namnet Turdfjäll (antagligen efter hembyn Turtola). Han blev stamfar för en vittförgrenad militär- och borgarsläkt.

Släkten var under 1500-talet relativt fattig, men detta förändrades i och med att Henrik Henriksson Poika (sonson till Erik Henriksson) övertog husbondskapet på gården; redan 1620 blev han nämndeman, och samma år omnämns han som birkarl. Under hans ledarskap blev den hittills lilla gården Poika en av de större i Tornedalen; han ägde år 1638 3 hästar, 1 tjur, 23 kor, 3 kvigor och 25 får; gårdens mantal var på $\frac{3}{4}$.

Under 1600-talets andra hälft minskade släktens välstånd åter i och med den tilltagande delningen av ägorna mellan släktens medlemmar. Per Jönsson Poika-Alanenpää, som var husbonde på hemmanet Alanenpää eller Alatalo (Turtola nr. 9), en del av det ursprungliga Poikahemmanet, hamnade rent av på obestånd, och tvangs sälja delar av sin gård till soldaten Henrik Hedström och en Nils Karlsson, även om han senare kunde återköpa Nils Karlssons hemmansdel.

År 1739 efterträddes Per Jönsson på sin gård av sonen Henrik Persson Alanenpää, vars äldre son Per Henriksson Alanenpää i sin tur blev gårdens husbonde på 1760-talet, medan den yngre sonen Johan genom giftermål blev husbonde på gården Ranta i Ruskola. Johan Henriksson Alanenpää-Rantas hustru Margareta Hansdotter Ranta hade i ett tidigare äktenskap sonen Karl Karlsson Ranta, och han övertog Ranta gård vid styvfaderns död, medan Johan och Margaretas enda kända barn, sonen Per, gifte sig med Anna Greta Mickelsdotter Olli-Klaara, arvinge till gården Olli-Klaara i Portimojärvi. Vid Anna Greta Mickelsdotter Olli-Klaaras styvfar Gustaf Buchts död på 1810 talet, övertog Per Johansson Ranta-Olli-Klaara och hans hustru gården.

Karl Gustav Persson Olli-Klaara var son till Per Ranta-Olli-Klaara och Anna Greta Olli-Klaara, och blev dräng hos nybyggaren Isak Simonsson i Pyhäjärvi utanför Juoksengi, men gifte sig inom kort med sin husbondes dotter Maria, och övertog senare åboskapet på gården.

Tabell 1

I. **Nils (Poika)**. Född senast omkring 1480. Husbonde på Poika gård i Turtola. Han överlät sin gård åt sönena före 1539.

Barn:

[1. Henrik Nilsson - se tabell 2](#)

2. Mickel Nilsson. Var besutten i Turtola 1539. Han ägde 1543 1 1/2 spannländ åker och 5 lass äng.

Tabell 2

II. **Henrik Nilsson (Poika)** ([från tabell 1](#)). Husbonde på Poika gård i Turtola 1539-1571. Poika gård var 1543 på 1 spannländ åker och 3 lass äng. År 1549 bötade han för olovligt fiske i Lappmarken.

Barn:

[1. Erik Henriksson - se tabell 3](#)

2. Henrik Henriksson Poika. Han var bosatt i Turtola, och omnämns som birkarl 1620.

Tabell 3

III. **Erik Henriksson (Poika)** ([från tabell 2](#)). Husbonde på Poika gård i Turtola 1568-1606. Omnämnd som birkarl 1606.

Barn:

[1. Henrik Eriksson - se tabell 4](#)

Tabell 4

IV. **Henrik Eriksson (Poika)** ([från tabell 3](#)). Husbonde på Poika gård i Turtola 1607-1613. Gift med Karin.

Barn:

[1. Henrik Henriksson Poika- se tabell 5](#)

Tabell 5

V. **Henrik Henriksson Poika** ([från tabell 4](#)). Husbonde på Poika gård 1614-42. Omnämnd som nämndeman och birkarl 1620. Under hans ledarskap växte Poika gård till att bli en av de största i Tornedalen. Han ägde år 1638 3 hästar, 1 tjur, 23 kor, 3 kvigor och 25 får; gårdens mantal var på $\frac{3}{4}$ och bestod av de nuvarande hemmanen Turtola n. 7; Mäki, nr. 8; Lauri, nr. 9; Knuuti, och nr. 10; Alanenpää (Alatalo).

Henrik Henriksson Poikas bomärke:

Barn:

[1. Henrik Henriksson Poika - se tabell 6](#)

2. Malin Henriksdotter Poika. G.m. Olof Olsson Lampinen från Juoksengi, som 1667 blev husbonde på halva Poika gård (nuvarande Turtola nr. 7: Mäki).

Tabell 6

VI. **Henrik Henriksson Poika** ([från tabell 5](#)). Husbonde på Poika gård i Turtola 1643-60.

Barn:

[1. Per Henriksson Poika - se tabell 7](#)

[2. Erik Henriksson Poika - se tabell 8](#)

Tabell 7

VII. **Per Henriksson Poika** ([från tabell 6](#)). Husbonde på halva Poika gård i Turtola. Död 1677.

Barn:

1. Lars Persson Poika. Husbonde på Lauri gård (nuvarande Turtola nr. 8: Lauri) i Turtola 1676-86.

Tabell 8

VII. **Erik Henriksson Poika** ([från tabell 6](#)). Husbonde på halva Poika gård i Turtola 1665-67. Efter hans död övertog hans faster [Malin Henriksdotter Poika](#) och hennes make Olof Olofsson Lampinen halva Poika gård.

Barn:

[1. Knut Ersson Poika - se tabell 9](#)

[2. Jöns Ersson Poika - se tabell 10](#)

Tabell 9

VIII. **Knut Ersson Poika** ([från tabell 8](#)). Husbonde på Knuuti gård i Turtola (1/4 av Poika gård) 1695-1707.

Barn:

1. Nils Knutsson Poika-Knuuti. Husbonde på Knuuti gård (nuvarande Turtola nr. 9: Knuuti) i Turtola 1696-1729. G.m. Karin Persdotter Kuttainen från Karesuando socken.

Tabell 10

VIII. **Jöns Ersson Poika** ([från tabell 8](#)). Husbonde på Alanenpää gård (nuvarande Turtola nr. 10: Alanenpää el. Alatalo) 1668-1704. Gift med Elin.

Barn:

[1. Per Jönsson Poika-Alanenpää *1667 - se tabell 11](#)

Tabell 11

IX. **Per Jönsson Poika el. Alanenpää** ([från tabell 10](#)). Född i Turtola 1667. Husbonde på Alanenpää gård i Turtola. Död 1744. Han hamnade vid 1700-talets början på obestånd, och tvangs sälja delar av sin gård till soldaten Henrik Hedström och en Nils Karlsson. Senare kunde han återköpa Nils Karlssons hemmansdel.

Barn:

[1. Henrik Persson Alanenpää *1698 - se tabell 12](#)

2. Johan Persson Alanenpää 1701-38. Bosatt i Turtola. Gift med Margareta Mickelsdotter Nulu från Juoksengi.

Tabell 12

X. **Henrik Persson Alanenpää** ([från tabell 11](#)). Född i Turtola 1698. Husbonde på Alanenpää gård i Turtola. Död 1772. Gift med Brita Andersdotter (1718-88).

Barn:

1. Per Henriksson Alanenpää *1735. Husbonde på Alanenpää gård i Turtola.

[2. Johan Henriksson Alanenpää-Ranta *1748 - se tabell 13](#)

Tabell 13

XI. **Johan Henriksson Alanenpää-Ranta** ([från tabell 12](#)). Född i Turtola 1748. Han blev genom sitt giftermål husbonde på Ranta gård i Ruskola. Gift med Margareta Henriksdotter Ranta (*1735), dotter till husbonden på Ranta gård Hans Persson Ranta och Anna Nilsson i Ruskola. Margareta var änka efter Karl Karlsson Ranta i Ruskola.

Barn:

[1. Per Johansson Ranta-Olli-Klaara *1776 -se tabell 14](#)

Styvbarn (hustruns barn i första äktenskapet):

2. Karl Karlsson Ranta *1765. Han efterträdde sin styvfar som husbonde på Ranta gård i Ruskola.

3. Anna Greta Karlsdotter Ranta *1768.

Tabell 14

XII. **Per Johansson Ranta-Olli-Klaara** ([från tabell 13](#)). Född i Ruskola 1776. Genom giftermål husbonde på Olli-Klaara gård i Portimojärvi. Gift med Anna Greta Mickelsdotter Olli-Klaara (*1790), dotter till husbonden på Olli-Klaara gård Mickel Olofsson Olli och Klara Hansdotter Pelli i Portimojärvi.

Barn:

1. Johan Persson Klaara el. Olli.

[2. Per Persson Klaara el. Olli - se tabell 15](#)

[3. Karl Gustav Persson Klaara el. Olli *1828 - se tabell 16](#)

Tabell 15

XIII. **Per Persson Klaara el. Olli** (från tabell 14). Född i Portimojärvi. Torpare i Alkkula, sedan i Portimojärvi. Gift med Anna Kajsa N.N.

Barn:

1. Karl Gustav *1852
2. Per *1853

Tabell 16

XIV. **Karl Gustav Persson Klaara el. Olli** (från tabell 14). Född i Portimojärvi 1828. Han flyttade till nybygget Pyhäjärvi som dräng, gifte sig med sin husbondes dotter, och övertog åboskapet på Pyhäjärvi nybygge, vilket ägdes av Svansteins bruk. Gift med Maria Isaksdotter Pyhäjärvi (*1824), dotter till nybyggaren Isak Simonsson Pyhäjärvi och Eva Stina Olofsdotter Lampa i Pyhäjärvi.

Barn:

1. [Petter Isak Karlsson Olli *1846 - se tabell 17](#)
2. [Karl Johan Karlsson Olli *1852 - se tabell 19](#)
3. Abraham Karlsson Olli *1860. Inhyt i Pyhäjärvi, ogift.

Tabell 17

XV. **Petter Isak Karlsson Olli** (från tabell 16). Född i Pyhäjärvi 1846. Han arrenderade Pyhäjärvi nybygge av Svansteins bruk. Gift med Sofia Matilda Johansdotter Lejon (*1850), dotter till Johan Jakobsson Lejon och Johanna Adamsdotter Suup i Penttjäja.

Barn:

1. Sofia Vilhelmina Olli *1871
2. Anna Serafia Olli *1874
3. Isak Herman Olli *1878
4. Emma Erika Olli *1881
5. Jenny Matilda Olli *1883
6. Hulda Maria Olli *1886
7. Hilja Elina Olli *1890
8. [Karl Elis Olli *1892 - se tabell 18](#)

Tabell 18

XVI. **Karl Elis Olli** (från tabell 17). Född i Pyhäjärvi 19 december 1892. Död i Juoksengi 18 juli 1974. Gift med Aino Korteniemi (1900-84), dotter till husbonden på Korteniemi gård i Pello Salomon Korteniemi och Maria Anundi i Finska Pello.

Barn:

1. Gösta Olli 1923-93
2. Lisa Olli *1924
3. Oskar Olli *1927
4. Uno Olli *1928
5. Sigurd Olli *1930
6. Bertil Olli *1932
7. Vera Olli *1933
8. Sune Olli *1937
9. Bror Olli *1939
10. Per Olli *1940

Tabell 19

XV. **Karl Johan Karlsson Olli** (från tabell 16). Född i Pyhäjärvi 1852. Backstugusittare i Siekasjärvi. Gift med Sofia Johanna Olofsdotter (*1852).

Barn:

1. Johan Herman Olli *1877

2. Laura Sofia Olli *1878
3. Anna Cecilia Olli *1881
4. Emma Kristina Olli *1882

Källor:

Birkarlslängder

Landskapshandlingar för Västerbottens län

Mantalslängder för Västerbottens län

Jordeböcker för Västerbottens län

Kyrkoböcker för Övertorneå, Turtola och Ylitornio församlingar

Korteniemi, Ossi ja Tuomo: "Korteniemi; pellolainen talonpoikassuku 400 vuotta 1585-1985",

Korteniemen sukuseura, Kuusamo 1986

Munkestam, Berthill: "Anor på fars- och morssidan för syskonen Harju från Bredåker", manuskript, Sthlm 1979

"Norrbotten 1966", Norrbottens läns hembygdsförenings årsbok, Luleå 1965

Tornedalica 1, Luleå 1962; Wahlberg, Erik: "Birkarlar och birkarlsläkter i Tornedalen"

Tornedalica 2, Uppsala 1963; Wahlberg, Erik: "Finska ortnamn i norra Sverige"